

Стояненко И.В.

Киевский национальный торгово-экономический университет

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ НЕМАТЕРИАЛЬНЫМИ АКТИВАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

В статье изложены теоретические основы управления нематериальными активами предприятия. Определены особенности, основные этапы и принципы управления нематериальными активами на предприятии. Осуществлена систематизация функций управления нематериальными активами. Исследована взаимосвязь функций и целей управления нематериальными активами предприятия.

Ключевые слова: нематериальные активы, управление нематериальными активами, принципы управления нематериальными активами, этапы управления нематериальными активами, особенности управления нематериальными активами, функций управления нематериальными активами.

Stoyanenko I.V.

Kyiv National University of Trade and Economics

PECULIARITIES OF INTANGIBLE ASSETS MANAGEMENT AT AN ENTERPRISE

Summary

In the article there is reviewed the theoretical base of intangible assets management of an enterprise. There are determined the features, main stages and principles of intangible assets management at an enterprise. There are systematized the functions of intangible assets management. There is researched interrelation between the functions and the purpose of intangible assets management of an enterprise.

Keywords: intangible assets, intangible assets management, principles of intangible assets management, stages of intangible assets management, functions of intangible assets management.

УДК 330.322.01:658.152

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ

Урванцева С.В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Розглянуто генезу трактування поняття «інвестиційна привабливість підприємства». Проаналізовано мету дослідження інвестиційної привабливості для підприємства та інвестора. Визначено фактори прямого та опосередкованого впливу на інвестиційну привабливість. Запропоновано узагальнене визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість підприємства».

Ключові слова: інвестиції, інвестор, акціонер, кредитор, інвестиційна привабливість, інвестиційні ресурси.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України однією з ключових умовою соціально-економічного зростання є залучення достатніх інвестицій. Ринкові умови господарювання роблять актуальною проблему інвестування для будь-якого підприємства. Оскільки підприємство, яке використовує залучені інвестиційні ресурси, має більш високий фінансовий потенціал свого розвитку.

Можливості такого залучення безпосередньо пов'язане з інвестиційною привабливістю підприємства, як об'єкта інвестування. Підприємство зацікавлене у підвищенні рівня інвестиційної привабливості, адже кожен суб'єкт господарювання прагне розвивати своє виробництво, підвищувати свою конкурентоспроможність та залучати ресурси на інвестиційному ринку на кращих умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у теорію інвестиційної діяльності, формування та використання інвестиційних ресурсів, оцінки ефективності інвестицій та інвестиційної привабливості зробили такі вчені: О.А. Андраш, І.О. Бланк, Н.Ю. Брюховецька, Ю.В. Буднікова, С.А. Буткевич, В.І. Гунько, А.О. Епіфінов, С.О. Євтушенко, Я.Є. Задорожня, Т.В. Майорова,

О.Г. Мельник, А.А. Пересада, Л.О. Чорна, А.В. Чупіс, К.В. Щиборщ та ін. Але значна частина питань, пов'язаних з дослідженням сутності та оцінки інвестиційної привабливості підприємств, ще залишається не розкритою або потребує удосконалення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В сучасній економічній літературі, незважаючи на широкий спектр порушених наукових проблем, не існує однозначного трактування поняття «інвестиційна привабливість підприємства», факторів формування та системи її оцінки, що призводить до необхідності подальшого вивчення даного питання.

Мета статті. Основною метою роботи є дослідження та узагальнення теоретичних основ інвестиційної привабливості підприємства у контексті визначення сутності та чинників формування.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційна привабливість може розглядатись на рівні країни, галузі, регіону чи підприємства. Підприємство в цій системі є кінцевим пунктом вкладення інвестицій. Рівень інвестиційної привабливості підприємства дозволяє зробити висновки про доцільність вкладення фінансових ресурсів в цей об'єкт.

Не дивлячись на широке використання терміну «інвестиційна привабливість підприємства» (ІПП), воно так і не знайшло однозначного трактування у вітчизняних та закордонних фахівців. Існує велика кількість визначень даного поняття, проте деякі з них є складними і неоднозначними. Наведемо різні трактування поняття ІПП у таблиці 1.

Як видно з таблиці 1, трактування інвестиційної привабливості передбачено «Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» затвердженою Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 22 від 23.02.1998 р., до того ж воно стало базовим і для багатьох науковців. У цьому документі інвестиційна привабливість розглядається як рівень задоволення певних вимог чи інтересів інвестора стосовно конкретного підприємства. Така позиція є не достатньо коректною, оскільки прива-

бливість як характеристика підприємства не може ідентифікуватись із рівнем задоволення потреб інвесторів, адже, інвестор може бути зацікавлений лише у майновому комплексі підприємства, руйнуючи при цьому його виробничий, технологічний та кадровий потенціал.

У енциклопедичній літературі інвестиційна привабливість однозначно розглядається як характеристика підприємства, при цьому існують певні відмінності щодо її змісту. В «Економічній енциклопедії» [8] наголошується на тому, що ця характеристика враховує суперечливі цілі інвестора, які полягають у максимізації прибутку та мінімізації ризиків. Слід зауважити, що на практиці інвестори чітко розуміють залежність рівня доходів від рівня ризикованості, тому високий рівень прибутковості інвестицій за мінімальних ризиків швидше насторожить потенційних інвесторів, ніж привабить.

Таблиця 1

Тлумачення поняття «інвестиційна привабливість підприємства» в економічній літературі*

Автор/Джерело	Тлумачення поняття «інвестиційна привабливість підприємства»
«Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» [14]	Рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, зокрема інтегрального оцінювання.
Економічна енциклопедія / відп. ред. С.В. Мочерний [8, С. 53]	Характеристика підприємства чи будь-якого суб'єкта господарської діяльності, яка враховує суперечливі цілі інвестора: максимальний прибуток за мінімального ризику на певному об'єкті. Визначається на засадах системного підходу, що ґрунтується на єдності та взаємодії його аспектів: технічного, географічного, трудового, організаційного, екологічного, ресурсного, фінансово-економічного, правового та комерційного.
Фінансовий словник / А.Г. Загородній, Г.А. Вознюк, Т.С. Смовженко [16, с. 358]	Узагальнююча характеристика переваг і недоліків інвестування окремих об'єктів чи напрямів з позиції конкретного інвестора.
Андраш О.А. [1]	1) відносне поняття, що відображає думку певної групи інвесторів відносно співвідношення рівня ризику, рівня прибутковості і вартості фінансових ресурсів в тій або іншій державі, регіоні, галузі, підприємстві; 2) сукупність деяких об'єктивних ознак, властивостей, засобів, можливостей економічної системи, яка обумовлює потенційний платіжний попит на інвестиції; 3) показник, який характеризує можливість генерування максимального прибутку інвестора.
Бланк І.О. [2]	Інвестиційна привабливість підприємства являє собою аналіз інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників таких як: фінансова стійкість, прибутковість, ліквідність активів та оборотність активів.
Брюховецька Н.Ю. [3]	Інвестиційна привабливість підприємства – це збалансована система інтегральних та комплексних показників доцільності вкладання капіталу інвестором в об'єкт інвестування, яка відображає сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування.
Євтушенко С.О. [9]	Інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик його виробничої, комерційної, фінансової і управлінської діяльності та особливостей інвестиційного клімату, що свідчать про доцільність здійснення інвестицій.
Задорожня Я.Є., Дядечко Л.П. [11]	Інвестиційна привабливість – це комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку.
Мельник О.Г., Логвиненко Ю.Л. [13]	Сукупність фінансово-економічних, соціальних, матеріально-технічних, виробничих, ринкових та інших характеристик підприємства з урахуванням рейтингів інвестиційної привабливості країни, регіону, місця розташування підприємства та галузі його функціонування, яка забезпечує пріоритетне становище підприємства у конкурентній боротьбі за інвестиційні ресурси.
Чорна Л.О. [17]	Сукупність економіко-психологічних характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства, які відповідають вимогам інвестора та забезпечують досягнення ефекту від вкладень при відповідному рівні ризику.
Чупіс А.В. [18, С. 17]	Інвестиційна привабливість – це рівень задоволення фінансових, торговельних, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора стосовно інвестування конкретного підприємства.
Щиборщ К.В. [19]	Поняття «інвестиційна привабливість підприємства» має різний зміст для кредитора (банку) та інвестора (акціонера). Якщо для банку інвестиційна привабливість підприємства визначається його платоспроможністю, то для акціонера – ефективністю господарської діяльності (прибутком на сукупні активи).

* розроблено автором самостійно

У «Фінансовому словнику» [16] ІПП розглядається з погляду характеристики переваг і недоліків інвестування конкретним інвестором у відповідне підприємство. Проте це трактування не розкриває сутнісного наповнення поняття, адже незрозуміло, про які переваги та недоліки інвестування йдеться.

Підхід до розуміння сутності поняття ІПП таких науковців, як Я.Є. Задорожня, Л.П. Дядечко, враховує дуже важливий момент – вимоги інвесторів, забезпечення яких є важливою умовою високої оцінки інвестиційної привабливості.

Під інвестиційною привабливістю, на думку Л.О. Чорної, слід розуміти сукупність економіко-психологічних характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства, які відповідають вимогам інвестора та забезпечують досягнення ефекту від вкладень при відповідному рівні ризику. Підвищенням рівнем ризику в даному випадку є отримання значень показників, нижчих за допустиму межу, яка відділяє область привабливих значень від їх альтернативи [17].

Найбільш комплексне тлумачення ІПП зустрічаємо у працях О.Г. Мельника та Ю.Г. Логвиненко [13], де автори розглядають досліджуване поняття у контексті фінансово-економічних, соціальних, логістичних, технологічно-майнових, адміністративно-правових, партнерських, іміджево-брендових, товарних характеристик підприємства, що формують умови для залучення інвестиційного капіталу. Крім цього, науковці наголошують на тому, що ІПП залежить від інвестиційної привабливості регіону базування, країни, що свідчить про інтегровану характеристику цього поняття. Вищевикладений підхід є одним із найбільш комплексних та системних, але у ньому йдеться про привабливість підприємства загалом, а не лише про інвестиційну привабливість, адже досліджується привабливість підприємства для споживачів, працівників, партнерів тощо.

У процесі визначення сутності поняття ІПП необхідно враховувати мету дослідження інвестиційної привабливості. Замовником проведення оцінки інвестиційної привабливості може бути як безпосередньо саме підприємство так і потенційний інвестор. Мета кожного з них є різною (рис.1.). При цьому ефективним інвестування є таке, при якому присутній подвійний ефект: позитивні результати як для – інвестора, так і для підприємства.

Здійснюючи оцінку ІПП слід також враховувати змістовне наповнення цього поняття для потенційного кредитного інвестора – банку і потенційного інституційного інвестора – акціонера, партнера в спільному підприємстві, що обумовлено специфікою реалізації кредитної та інвестиційної форм фінансування (табл. 2).

Таблиця 2

Порівняльна характеристика цілей та показників оцінки інвестиційної привабливості підприємства для кредитного та інституціонального інвестора*

Інвестор	Мета оцінки	Найважливіші показники оцінки
Кредитор	Своєчасна виплата основної суми боргу та відсотків	Показники перспективної та поточної платоспроможності
Акціонер	Ведення ефективної господарської діяльності підприємства	Показники рентабельності та оборотності

*розроблено автором на основі [10]

Рис. 1. Цілі оцінки інвестиційної привабливості залежно від замовника її дослідження [10, с. 174]

З огляду на велику кількість тлумачень поняття ІПП не існує й єдиної відповіді на питання, які саме фактори впливають на її рівень. Кожен автор виділяє різноманітні фактори. Наприклад, Є.А. Якименко [20] виділяє такі фактори, як фінансовий стан, привабливість продукції, знос основних фондів, якість персоналу. В.С. Яковлев відокремлює політичні, правові, економічні та соціальні фактори. Т.В. Майорова [12] виділяє найважливіші наступні п'ять факторів, зокрема: сфера діяльності, можливості виходу на зовнішній ринок, фінансовий стан, відносини з владою, місце розташування підприємства.

Таблиця 3

Фактори впливу на інвестиційну привабливість [4]

Фактори опосередкованого впливу	Фактори безпосереднього впливу
Галузева приналежність	Виробнича програма
Географічне місце розташування	Маркетингова діяльність
Наявність і доступність природних ресурсів	Управлінський облік і контролінг
Екологічна ситуація	Корпоративне управління
Культура і освіта населення	Кадровий потенціал
Економічна стабільність України	Юридична діяльність
Соціально-політична стабільність	Технологія виробництва
Нормативно – правове поле сфери діяльності підприємства	Наявність плану стратегії розвитку
Інформаційне поле	Конкурентоспроможність
Пільги для інвесторів	Унікальність об'єкту
Розвинута інфраструктура	Тривалість інвестиційної програми
Ступінь економічної свободи підприємств	Рейтинг підприємства в галузі
Позиція України на світовому ринку	Платіжна дисципліна
Наявність у держави органів, що контролюють інвестиційний процес	Стан майна і фінансових ресурсів
Темпи інфляції	Розмір витрат
Можливість експортувати продукцію	Структура капіталу
Рівень доходів населення	
Конкуренція в галузі	

Ю.В. Буднікова [4] дослідивши дане питання запропонувала згрупувати фактори у дві групи: фактори опосередкованого впливу і фактори без-

посереднього впливу підприємства на інвестиційну привабливість. До першої групи відносяться фактори, які не піддаються впливу окремого підприємства, на них можна впливати тільки на державному рівні. До другої групи відносяться фактори, на які підприємство може впливати і змінювати їх показники, характеристики тощо. Ю.В. Буднікова визначає 34 фактори, які в різній мірі впливають на інвестиційну привабливість підприємств (Таблиця 3).

Для підприємства найцікавішими є фактори безпосереднього впливу, саме завдяки ним воно самостійно може впливати на інвестиційну привабливість. Для виявлення найвпливовіших факторів Ю.В. Будніковою було проведено дослідження серед провідних економістів галузі, в результаті чого найбільшу питому вагу зайняли такі фактори, як: кадровий потенціал, тривалість інвестиційної програми, стан майна та фінансових ресурсів і розмір витрат.

Схожа класифікація чинників впливу на ІПП наводиться Н.М. Гуляєвою та Н.К. Рябенко [6]. Автори у своїй роботі всі чинники, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства, розділили на дві групи: чинники прямого впливу (внутрішні) та чинники непрямого впливу (зовнішні) (рис. 2).

А.А. Пересада, Ю.М. Коваленко та С.В. Онікієнко також виокремлюють чинники, що впливають на ІПП, а саме: галузь, місцезнаходження, стосунки з владою, власники, виробничий потенціал, фінансовий стан, інвестиційна програма [15, с. 120-121].

Так, у своїй роботі В.І. Гунько, узагальнюючи погляди науковців, систематизувала чинники за низкою ознак, розподіливши їх на шість категорій. (Таблиця 4).

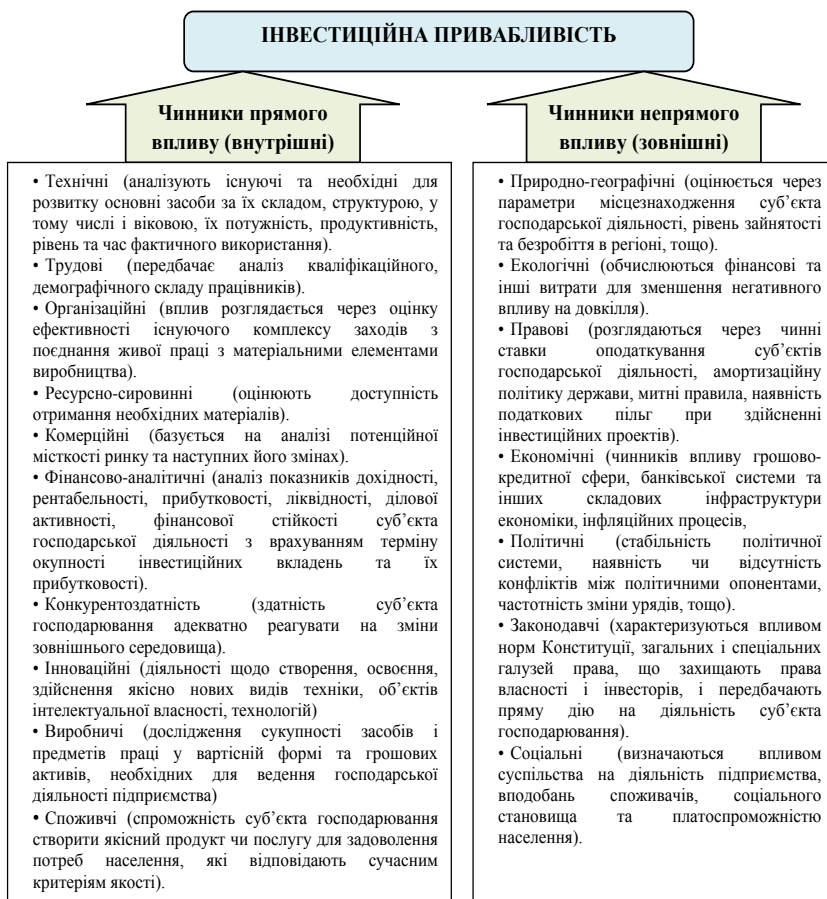
Інший підхід до класифікації чинників, які впливають на інвестиційну привабливість, використовує

С.А. Буткевич [5], поділяючи їх на дві групи: позитивні та негативні. До позитивних чинників відповідно увійшли наступні: розвинута виробнича інфраструктура, місткий ринок, сприятливі природні умови, велика чисельність населення, високий рівень кваліфікації кадрів, низький рівень конкуренції. До негативних – нерозвинений фінансовий ринок, низький рівень гарантій для іноземних інвесторів, низькі темпи приватизації, довга процедура реєстрації підприємств, низький рівень економічної безпеки, негативний міжнародний рейтинг. Незважаючи на деяку категоричність формування негативних чинників, слід зазначити, що саме на такий їх набір дуже часто вказує більшість зарубіжних рейтингових агенцій.

Таблиця 4

Класифікація чинників, що впливають на формування та розвиток сприятливої інвестиційної привабливості підприємств [7]

Ознака класифікації	Характеристика ознак
За змістом	політичні, економічні, соціальні, технологічні;
За рівнями впливу	макрорівень, мезорівень, макрорівень;
За загальним характером впливу	інституціональні, економічні, соціальні;
За визначенням середовища	політико-правове, економічне, соціальне середовище;
За природою впливу	матеріальні, нематеріальні
За терміном впливу	короткострокові, довгострокові.

Висновки і пропозиції. Після проведеного дослідження, нами запропоновано визначати сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства» у двох напрямках:

– як сукупність певних ознак, зокрема, фінансово-економічних, соціальних, матеріально-технічних, виробничих, ринкових та інших характеристик, які формують умови для залучення інвестиційних ресурсів та відповідають конкретним вимогам інвестора;

– як систему комплексних та інтегральних показників, що дає змогу провести оцінку діяльності суб'єкта господарювання, у контексті його приналежності до певної галузі, регіону, країни, визначаючи його конкурентоспроможність на ринку та перспективи розвитку, враховуючи рівень задоволення вимог та інтересів інвестора щодо конкретного підприємства.

Аналіз наукових джерел показав, що фактори формування ІПП також є дискусійними. На нашу думку, найбільш комплексно визначено фактори Ю.В. Будніковою, Н.М. Гуляєвою та Н.К. Рябенко. Автори мають схожі підходи до класифікації чинників, розподіливши їх на фактори прямого та опосередкованого впливу.

Рис. 2. Чинники, що визначають рівень інвестиційної привабливості*
* розроблено автором на основі [6]

Список літератури:

1. Андраш О.А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств туристичної галузі / О.А. Андраш // Вісник НТУ «ХПІ». Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – 2010. – № 8. – С. 3-12.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент : учеб. курс / И.А. Бланк. – Киев : Эльга, Ника-Центр, 2009. – 448 с.
3. Брюховецька Н.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик [Текст] / Н.Ю. Брюховецька, О.В. Хасанова // Економіка промисловості. – 2009. – № 1. – С. 110-117.
4. Буднікова Ю.В. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори впливу на неї / Ю.В. Буднікова // Інноваційна економіка. – С. 194-197
5. Буткевич С. А. Инвестиционная привлекательность аграрного сектора экономики: [монография] / С. А. Буткевич. – К.: Изд-во Европ. ун-та, 2004. – 251 с.
6. Гуляєва Н.М. Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування / Гуляєва Н.М. // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – № 1(13). – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vznu/eco/2012_1/022-28.pdf
7. Гунько В. І. Фактори та показники формування інвестиційної привабливості підприємств / В. І. Гунько // Фінансовий простір. – 2013. – № 1. – С. 85-88.
8. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 3 / Відп. ред. С.В. Мочерний. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 952 с.
9. Євтушенко С.О. Організаційно-економічні фактори підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук за спеціальністю 08.06.02 «Підприємництво, менеджмент і маркетинг» / С.О. Євтушенко. – Харків, 2001. – 20 с.
10. Єпіфанов А.О. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання: монографія / А.О. Єпіфанов, Н.А. Дехтяр, Т.М. Мельник, І.О. Школьник та ін. / За ред. доктора економічних наук А.О. Єпіфанова. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 286 с.
11. Задорожна Я.Є., Дядечко Л.П. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів // Інвестиції: практика та досвід № 2. – 2007. – С. 32-35.
12. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність [навчальний посібник] / Майорова Т.В. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 376 с.
13. Мельник О.Г. Системи індикаторів оцінювання інвестиційної привабливості підприємств / О.Г. Мельник, Ю.Л. Логвиненко // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2006. – № 575 – С. 141-147.
14. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 22 від 23.02.1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>
15. Пересада А.А. Інвестиційний аналіз: [підручник] / А.А. Пересада, Ю.М. Коваленко, С.В. Онікієнко. – К.: КНЕУ, 2003. – 485 с.
16. Фінансовий словник / А.Г. Загородній, Г.А. Вознюк, Т.С. Смовженко. – 4-те вид., випр. та доп. – К.: Т-во «Знання», КОО; Л.: Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ. – 566 с.
17. Чорна Л.О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства // Інвестиції: практика та досвід №24, 2008. – С.4-6.
18. Чупіс А.В. Інвестування в аграрній сфері / А.В. Чупіс. – Суми: Довкілля, 2002. – 244 с.
19. Щиборщ К.В. Оценка инвестиционной привлекательности предприятий / К.В. Щиборщ // Банковские технологии. – М., 2000. – №4. – С. 32-36.
20. Якименко Е. А. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия / Е. А. Якименко // Вестник Алтайского государственного аграрного университета – 2009. – № 11(61). – С. 117-121.

Урванцева С.В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

**ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ:
СУТЬ И ФАКТОРЫ ЕЁ ФОРМИРОВАНИЯ****Аннотация**

Рассмотрено генезис толкования понятия «инвестиционная привлекательность предприятия». Проанализировано цели исследования инвестиционной привлекательности для предприятия и инвестора. Определены факторы прямого и косвенного воздействия на инвестиционную привлекательность. Предложено обобщенное определение сути понятия «инвестиционная привлекательность предприятия».

Ключевые слова: инвестиции, инвестор, акционер, кредитор, инвестиционная привлекательность, инвестиционные ресурсы.

Urvantseva S.V.

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

**INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE ENTERPRISE:
THE NATURE AND FACTORS OF ITS FORMATION****Summary**

Considered genesis interpretations of «investment attractiveness of the enterprise». Purpose of the study analyzed the investment attractiveness for companies and investors. The factors of direct and indirect effects impact on investment attractiveness. Proposed a generalized definition of the essence of the concept of «investment attractiveness of the enterprise».

Keywords: investment, investors, shareholder, creditor, investment attractiveness and investment resources.